

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Pluim- en rundveehouderij Van Ravenhorst te Woudenberg

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

8 november 2011 / rapportnummer 2378-81

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

H. en J.J. van Ravenhorst zijn voornemens hun veehouderij aan de Zegheweg 15 te Woudenberg te wijzigen en uit te breiden. In de nieuwe situatie:

- worden in een al bestaande stal 34.000 legkippen gehouden;
- worden in een nog in te richten stal 38.000 legkippen gehouden;
- worden in een andere al bestaande stal 112 vleesstieren en 32 vleesstierkalveren gehouden.

Voor de wijziging en uitbreiding is bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woudenberg, een vergunning op grond van artikel 8.4 van de Wet milieubeheer (Wm-oud) aangevraagd. Voor de uitbreiding van het bouwblok was tevens een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de besluitvorming over de Wm-vergunning wordt een besluit-m.e.r. procedure doorlopen.

De Commissie signaleerde bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Hierop heeft de initiatiefnemer een aanvulling aangeleverd met informatie over de bestemmingsplanwijziging, de referentiesituatie, het ventilatiesysteem en de emissieberekeningen, de geurhinder en informatie over de kwetsbare natuurgebieden.

De Commissie is van oordeel dat het MER en de aanvulling samen de essentiële informatie bevat om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming. Het MER en de aanvulling zijn goed leesbaar en de samenvatting bevat de belangrijkste informatie. De samenvatting is wel erg technisch van aard en daardoor voor het publiek waarschijnlijk moeilijk leesbaar. Uit het MER volgt dat, behalve het meest milieuvriendelijk alternatief (mma), alle alternatieven leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (en andere kwetsbare gebieden), waardoor significante gevolgen voor deze gebieden niet zijn uit te sluiten. Dit is van belang voor de beoordeling van het voornemen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Bestemmingsplanwijziging

Het MER

In het rapport is aangegeven dat het MER tevens is opgesteld als plan-MER ten behoeve van een wijziging van het bestemmingsplan¹. Aan een plan-MER worden andere eisen gesteld dan aan een project-MER. Zo moeten onder andere de maximale mogelijkheden² van de bestemmingsplanwijziging beschreven worden. Het beoogde bouwblok biedt nog ruimte voor verdere uitbreiding. In het MER zijn de milieueffecten van deze mogelijke uitbreiding niet beschreven.

De aanvulling

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat inmiddels het beoogde bouwblok is opgenomen in het in 2010 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied Woudenberg". Hiermee vervalt de functie van plan-MER voor deze procedure.

2.2 Referentie en alternatievenvergelijking

Het MER

Referentie

In het MER zijn 3 referenties uitgewerkt:

- Ref 1 op basis van de vergunning zoals verleend op 16 februari 2007;
- Ref 2 op basis van de werkelijk aanwezige dieren;
- Ref 0 waarbij uitgegaan wordt van het volledig vervallen zijn van de vergunning.

Omdat een gedeelte van de vergunning niet is gerealiseerd en in werking is gebracht, is naar mening van de Commissie de juiste referentie nog niet beschreven. Deze zou moeten zijn:

- Stal C: de vergunde situatie, omdat deze gerealiseerd en (anders) in gebruik is³;
- Stal D: de vergunde situatie, omdat deze gerealiseerd en (anders) in gebruik is.⁴

Alternatievenvergelijking

Bij het bepalen van de ammoniakemissies voor het MMA en ALT3 is de RAV niet correct toegepast.⁵ Hierdoor zijn de effecten van deze alternatieven ten opzichte van het voorkeursalternatief niet correct bepaald.

Bij de beschreven alternatieven wordt soms met kortdurende opslag van mest gerekend, soms met langdurige opslag. Voor een correcte alternatievenvergelijking moet gekozen

1 Bij het vaststellen van de richtlijnen was nog niet duidelijk dat ook een bestemmingsplanwijziging nodig was voor dit initiatief.

2 Uit de jurisprudentie blijkt dat bij het beoordelen van de m.e.r.-plicht en bij het opstellen van het MER uitgegaan moet worden van wat het plan maximaal mogelijk maakt, waarbij uitgegaan kan worden van een realistisch maximaal scenario.

3 Sinds 12 februari 2011 is diercategorie A 5 vervallen en vervangen door A 4.100

4 Dit betekent 39 stuks jongvee in stal C en 19.500 legkippen met systeem E 2.10 in stal D.

5 Het emissiearme huisvestingssysteem reduceert zelf al meer dan 70% en de aangepaste ammoniakemissiefactor dient dan volgens de 2de formule uit de voetnoot nr. 3 van de RAV te worden berekend.

worden voor óf kort- óf langdurige opslag, of beiden moeten als afzonderlijk alternatief worden uitgewerkt.

De aanvulling

In de aanvulling op het MER is de correcte referentie bepaald. Verder is een keuze gemaakt voor alternatieven met alleen kortdurende mestopslag. Op basis hiervan zijn de juiste emissies vastgesteld voor referentie en alternatieven. De alternatievenvergelijking is nog uitgevoerd ten opzichte van de verkeerde referentie, maar omdat de effecten van de juiste referentie ook in de aanvulling zijn opgenomen zijn de milieueffecten ten opzichte daarvan wel uit de aanvulling af te leiden.

2.3 Het ventilatiesysteem en de emissieberekeningen

Het MER

Uit het MER en de milieutekeningen kan niet afgeleid worden of de invoerparameters voor de emissieberekeningen correct zijn. De ontbrekende informatie betreft:

- een beschrijving van de plaats van de ventilatoren in de ventilatieschacht achter de stal. De oppervlakte van de ventilatoren geldt alleen als uitstroomoppervlak indien de ventilatoruitgang het punt is waar de lucht de stal verlaat. Uit het MER (inclusief bijlagen) is dit niet vast te stellen. Indien de bovenkant schacht het hoogste punt is geldt het oppervlak van de bovenzijde van de schacht als emissiepunt en dienen de invoerparameters daarop te worden afgestemd;
- informatie over het wel of niet toepassen van een cascaderегeling en het onderling afstemmen van de ventilatoren daarbij;
- gegevens over plaats en aantal ventilatoren die worden toegepast voor het ventileren van de mestopslag;
- een beschrijving van de wijze van ventilatie van stal C, aangezien hier een emissiehoogte van 8 meter wordt gehanteerd. Bij natuurlijke ventilatie wordt standaard een emissiehoogte van 1,5 meter gehanteerd.

Door het ontbreken van deze informatie is onduidelijk of de gehanteerde uittreesnelheid van 4 m/s (voor de pluimveestallen), bij een ventilatiecapaciteit gebaseerd op standaard ventilatienormen, realiseerbaar is. Hierdoor kunnen de uitkomsten van de berekeningen van de verspreidingsmodellen voor geur, fijn stof en ammoniak niet op juistheid gecontroleerd worden.

De aanvulling

In de aanvulling op het MER is een duidelijke beschrijving gegeven van het ventilatiesysteem. Op basis hiervan constateert de Commissie dat in het MER voor de pluimveestallen de juiste invoerparameters in de gehanteerde verspreidingsmodellen zijn gebruikt. Hiermee zijn de berekeningen goed onderbouwd en correct uitgevoerd. Voor stal C, met natuurlijke ventilatie, is naar het oordeel van de Commissie met een onjuiste emissiehoogte gerekend.⁶ Zij verwacht niet dat dit een wezenlijk verschil maakt in de milieueffecten en de vergelijking van de alternatieven.

⁶ Invoerparameters dienen vastgesteld te worden volgens § 3.11 van de Gebruikershandleiding V-Stacks Vergunning.

De Commissie adviseert om bij besluitvorming over de vergunning uit te gaan van de juiste emissiehoogte voor stal C.

2.4 Cumulatieve geurhinder

Het MER

In het MER wordt de cumulatieve geurbelasting op geurgevoelige objecten weergegeven op basis van de voorgrondbelasting (geuremissie van het voornemen) in plaats van de achtergrondbelasting (cumulatie met overige geurbronnen). Omdat een overzicht van geurbronnen in een straal van 2 km ontbreekt⁷, is de werkelijke cumulatieve geurbelasting voor de geurgevoelige objecten in de omgeving niet te beoordelen. Een beoordeling van het leefklimaat (uitgevoerd zoals opgenomen in bijlage 6 en 7 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en Veehouderij) ontbreekt. Hierdoor geeft het MER onvoldoende inzicht in de cumulatieve geurhinder voor omwonenden.

De aanvulling

In de aanvulling op het MER is een kaart van de gemeente Woudenberg opgenomen met daarop de ligging van alle geurbronnen. Een duidelijke tabel met specifieke informatie over relevante bronnen in de directe omgeving ontbreekt. Ook is niet volledig tegemoet gekomen aan de gevraagde uitwerking van de beoordeling van het leefklimaat. Hiermee is beperkt inzicht gegeven in de gevolgen voor de kwaliteit van de leefomgeving. Echter uit het MER, de bijlagen en de aanvulling samen is alle informatie voor de besluitvorming over de milieuvergunning wel te herleiden.

2.5 Ligging van en effecten op kwetsbare natuurgebieden

Het MER

De Commissie constateerde dat in het MER over de Natura 2000-gebieden de volgende informatie ontbreekt:

- een duidelijk overzicht met de ligging en de namen van kwetsbare natuurgebieden;
- de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de instandhoudingsdoelstellingen;
- de huidige staat van instandhouding;
- de locatie van de voor vermistening en verzuring gevoelige habitattypen (er is in het MER alleen gekeken naar de rand van de gebieden);
- de huidige achtergrondconcentraties van vermestende en verzurende stoffen zoals stikstofverbindingen (NO_x en NH_y) en SO₂;
- de gevolgen van de vermestende en/of verzurende depositie voor de daarvoor gevoelige habitattypen.

Ondanks het ontbreken van bovenstaande informatie constateert de Commissie dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, omdat het voornemen leidt tot een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-

⁷ De Commissie adviseert om ten minste de bronnen binnen 2 km van het initiatief te betrekken bij de berekening van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder). Hierbij dienen alle veehouderijen, ongeacht het bedrijfssysteem, meegenomen te worden.

gebieden in een al overbelaste situatie⁸. Dit betekent dat een Passende beoordeling noodzakelijk is. In geval van een plan-MER dient de Passende beoordeling in het MER te worden opgenomen.

De aanvulling

In de aanvulling is een duidelijke overzichtskaart opgenomen met daarop de ligging en de afstand van de gevoelige gebieden tot het voornemen. In een overzichtelijke tabel is de informatie over de status, huidige ecologische waarde, kritische depositie en de mogelijke milieueffecten van het voornemen op deze gebieden weergegeven. Omdat het MER niet meer als plan-MER dient (§ 2.1) hoeft een Passende beoordeling niet opgenomen te worden in het MER. Het MER en de aanvulling samen geven wel voldoende informatie over de effecten van het voornemen op kwetsbare natuur.

⁸ MER Van Ravenhorst Zegheweg 15 Woudenberg, pag. 10

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: de heren H. en J.J. van Ravenhorst

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Woudenberg

Besluit: Wm vergunning

Categorie Besluit m.e.r.: C 14

Activiteit: Het houden van legkippen, vleesstieren en vleesstierkalveren

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Woudenberger van: 5 januari 2010

ter inzage legging startnotitie: 26 januari tot en met 23 februari 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 21 januari 2010

richtlijnenadvies uitgebracht: 11 maart 2010

inhoudseisen vastgesteld: 25 mei 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 11 februari 2011

kennisgeving MER in de Woudenberger van: 31 mei 2011

ter inzage legging MER: 1 juni 2011 tot en met 13 juli 2011

aanvulling op het MER ontvangen: 13 september 2011

kennisgeving MER in de Woudenberger van: 20 september 2011

ter inzage legging aanvulling op het MER: 21 september 2011 tot en met 2 november 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 8 november 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dhr. ing. G.J.H. Elbertsen (secretaris)

dhr. ir. N.G. Ketting (voorzitter)

dhr. ing. M. Pijnenburg

dhr. drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt

tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- 2378-34 Milieueffectrapport (MER) november 2010, aangepast april 2011
- 2378-64 Aanvullingen milieueffectrapport (MER), september 2011

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 13 juli 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Nysingh advocaten, namens H.G. van de Boom B.V. en projectontwikkeling Spolderberg XVII B.V., Zwolle

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Pluim- en rundveehouderij Van Ravenhorst te Woudenberg en aanvulling daarop

H. en J.J. van Ravenhorst zijn voornemens hun veehouderij aan de Zegheweg 15 te Woudenberg te wijzigen en uit te breiden. Voor de wijziging en uitbreiding is bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woudenberg, een vergunning op grond van artikel 8.4 van de Wet milieubeheer (Wm-oud) aangevraagd. Voor de uitbreiding van het bouwblok was tevens een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de besluitvorming over de Wm-vergunning wordt een besluit-m.e.r. procedure doorlopen.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Scherpenburg
ISBN: 978-90-421-3305-1

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

